(טו) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מַה־תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ:

טו וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה, קַבִּילִית צְלוֹתָךְ; מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִטְּלוּן.

רש״י ◂ מַה תִּצְעַק אֵלָי: לְמַדְנוּ שֶׁהָיָה מֹשֶׁה עוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל אָמַר לוֹ הַקָּבָּ״ה לֹא עֵת עַתָּה לְהַאֲרִיךְ בִּתְפִלָּה שֶׁיִּשְׂרָאֵל נְתוּנִין בְּצָרָה. דָּ״א מַה תִּצְעַק אֵלָי עָלַי הַדָּבָר תָּלוּי וְלֹא עָלֶיךָ כְּמ״שׁ לְהַלָּן עַל בָּנַי וְעַל פּוֹעַל יָדַי תְּצַוּנִי: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ: אֵין לָהֶם אֶלָּא לִסַּע שֶׁאֵין הַיָּם עוֹמֵד בִּפְנֵיהֶם כְּדַאי זְכוּת אֲבוֹתֵיהֶם וְהֵם וְהָאֱמוּנָה שֶׁהֶאֱמִינוּ בִּי וְיֵצְאוּ לִקְרוֹעַ לָהֶם הַיָּם:

(טז) וְאַתָּה הָרֵם אֶת־מַטְּךָ וּנְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וּבְקָעֵהוּ וְיָבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה:

טז וְאַתְּ טוֹל יָת חֻטְרָךְ, וַאֲרֵים יָת יְדָךְ עַל יַמָּא וּבַזְּעִהִי; וְיֵיעֲלוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגוֹ יַמָּא, בְּיַבֶּשְׁתָּא.

(יז) וַאֲנִי הִנְנִי מְחַזֵּק אֶת־לֵב מִצְרַיִם וְיָבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו:

יז וַאֲנָא, הָאֲנָא מְתַקֵּיף יָת לִבָּא דְּמִצְרָאֵי, וְיֵיעֲלוּן, בָּתְרֵיהוֹן; וְאֶתְיַקַּר בְּפַרְעֹה וּבְכָל מַשְׁרְיָתֵיהּ, בִּרְתִכּוֹהִי וּבְפָרָשׁוֹהִי.

(יח) וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּהִכָּבְדִי בְּפַרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו:

יח וְיִדְּעוּן מִצְרָאֵי, אֲרֵי אֲנָא יְיָ, בְּאִתְיַקָּרוּתִי בְּפַרְעֹה, בִּרְתִכּוֹהִי וּבְפָרָשׁוֹהִי.

(יט) וַיִּסַּע מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד מֵאַחֲרֵיהֶם:

יט וּנְטַל מַלְאָכָא דֵּיָיָ, דִּמְדַבַּר קֳדָם מַשְׁרִיתָא דְּיִשְׂרָאֵל, וַאֲתָא, מִבָּתְרֵיהוֹן; וּנְטַל עַמּוּדָא דַּעֲנָנָא, מִן קֳדָמֵיהוֹן, וּשְׁרָא, מִבָּתְרֵיהוֹן.

רש״י ◂ וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם: לְהַבְדִּיל בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וּלְקַבֵּל חִצִּים וּבְלִיסְטְרָאוֹת שֶׁל מִצְרַיִם. בְּכָל מָקוֹם הוּא אוֹמֵר מַלְאַךְ ה׳ וְכָאן מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים אֵין אֱלֹהִים בְּכָל מָקוֹם אֶלָּא דִּין מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל נְתוּנִין בַּדִּין בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אִם לְהִנָּצֵל אִם לְהֵאָבֵד עִם מִצְרַיִם: וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן: כְּשֶׁחָשְׁכָה וְהִשְׁלִים עַמּוּד הֶעָנָן אֶת הַמַּחֲנֶה לְעַמּוּד הָאֵשׁ לֹא נִסְתַּלֵּק הֶעָנָן כְּמוֹ שֶׁהָיָה רָגִיל לְהִסְתַּלֵּק עַרְבִית לְגַמְרֵי אֶלָּא נָסַע וְהָלַךְ לוֹ מֵאַחֲרֵיהֶם לְהַחֲשִׁיךְ לְמִצְרַיִם:

(כ) וַיָּבֹא בֵין | מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת־הַלָּיְלָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה כָּל־הַלָּיְלָה:

כ וְעָאל בֵּין מַשְׁרִיתָא דְּמִצְרָאֵי, וּבֵין מַשְׁרִיתָא דְּיִשְׂרָאֵל, וַהֲוָה עֲנָנָא וְקַבְלָא לְמִצְרָאֵי, וּלְיִשְׂרָאֵל נָהַר כָּל לֵילְיָא; וְלָא אִתְקָרַבוּ דֵּין לְוָת דֵּין, כָּל לֵילְיָא.

רש״י ◂ וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם: מָשָׁל לַמְּהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וּבְנוֹ מְהַלֵּךְ לְפָנָיו. בָּאוּ לִסְטִים לִשְׁבּוֹתוֹ נָטְלוֹ מִלְּפָנָיו וּנְתָנוֹ לְאַחֲרָיו. בָּא זְאֵב מֵאַחֲרָיו נְתָנוֹ לְפָנָיו. בָּאוּ לִסְטִים לְפָנָיו וּזְאֵבִים מֵאַחֲרָיו נְתָנוֹ עַל זְרוֹעוֹ וְנִלְחָם בָּהֶם. כָּךְ וְאָנֹכִי תִּרְגַּלְתִּי לְאֶפְרַיִם קָחֵם עַל זְרוֹעוֹתָיו: וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ: לְמִצְרַיִם: וַיָּאֶר: עַמּוּד הָאֵשׁ אֶת הַלַּיְלָה לְיִשְׂרָאֵל וְהָלַךְ לִפְנֵיהֶם כְּדַרְכּוֹ לָלֶכֶת כָּל הַלַּיְלָה. וְהַחֹשֶׁךְ שֶׁל עֲרָפֶל לְצַד מִצְרַיִם: וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה: מַחֲנֶה אֶל מַחֲנֶה:

(כא) וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיּוֹלֶךְ יְהוָה | אֶת־הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל־הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם אֶת־הַיָּם לֶחָרָבָה וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם:

כא וַאֲרֵים מֹשֶׁה יָת יְדֵיהּ, עַל יַמָּא, וְדַבַּר יְיָ יָת יַמָּא בְּרוּחַ קִדּוּמָא תַּקִּיף כָּל לֵילְיָא, וְשַׁוִּי יָת יַמָּא לְיַבֶּשְׁתָּא; וְאִתְבְּזַעוּ, מַיָּא.

רש״י ◂ בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה: בְּרוּחַ קָדִים שֶׁהִיא עַזָּה שֶׁבְּרוּחוֹת הִיא הָרוּחַ שֶׁהַקָּבָּ״ה נִפְרַע בָּהּ מִן הָרְשָׁעִים שֶׁנֶּאֱמַר בְּרוּחַ קָדִים אֲפִיצֵם יָבֹא קָדִים רוּחַ ה׳. רוּחַ הַקָּדִים שִׁבְרֶךָ בְּלֶב יַמִּים הָגָה בְּרוּחוֹ הַקָּשָׁה בְּיוֹם קָדִים: וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם: כָּל מַיִם שֶׁבָּעוֹלָם:

(כב) וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם:

כב וְעָאלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגוֹ יַמָּא, בְּיַבֶּשְׁתָּא; וּמַיָּא לְהוֹן שׁוּרִין, מִיַּמִּינְהוֹן וּמִסְּמָאלְהוֹן.

(כג) וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כָּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם:

כג וּרְדַפוּ מִצְרָאֵי, וְעָאלוּ בָּתְרֵיהוֹן כֹּל סוּסָוָת פַּרְעֹה, רִתְכּוֹהִי וּפָרָשׁוֹהִי: לְגוֹ, יַמָּא.

רש״י ◂ כָּל סוּס פַּרְעֹה: וְכִי סוּס אֶחָד הָיָה מַגִּיד שֶׁאֵין כֻּלָּם חֲשׁוּבִין לִפְנֵי הַמָּקוֹם אֶלָּא כְּסוּס אֶחָד:

(כד) וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיַּשְׁקֵף יְהוָה אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיָּהָם אֵת מַחֲנֵה מִצְרָיִם:

כד וַהֲוָה, בְּמַטְרַת צַפְרָא, וְאִסְתַּכִּי יְיָ לְמַשְׁרִיתָא דְּמִצְרָאֵי, בְּעַמּוּדָא דְּאִישָׁתָא וַעֲנָנָא; וְשַׁגֵּישׁ, יָת מַשְׁרִיתָא דְּמִצְרָאֵי.

רש״י ◂ בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר: שְׁלֹשֶׁת חֶלְקֵי הַלַּיְלָה קְרוּיִן אַשְׁמוֹרֶת וְאוֹתָהּ שֶׁלִּפְנֵי הַבֹּקֶר קְרוּיָה אַשְׁמוֹרֶת הַבּוֹקֶר. וַאֲנִי אוֹמֵר לְפִי שֶׁהַלַּיְלָה חָלוּק לְמִשְׁמָרוֹת שִׁיר שֶׁל מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת כַּת אַחַר כַּת לִשְׁלֹשָׁה חֲלָקִים לְכָךְ קְרוּי אַשְׁמוֹרֶת זֶה שֶׁתִּרְגֵּם אונְקְלוֹס מַטְרַת: וַיַּשְׁקֵף: וַיַּבֵּט כְּלוֹמַר פָּנָה אֲלֵיהֶם לְהַשְׁחִיתָם. וְתַרְגּוּמוֹ וְאִסְתְּכִי אַף הוּא לָשׁוֹן הַבָּטָה כְּמוֹ שְׂדֵה צוֹפִים חֵקֶל סַכּוּתָה: בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן: עַמּוּד עָנָן יוֹרֵד וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ כְּטִיט וְעַמּוּד אֵשׁ מַרְתִּיחוֹ וְטַלְפֵי סוּסֵיהֶם מִשְׁתַּמְּטוֹת: וַיָּהָם: לָשׁוֹן מְהוּמָה אשטורד״יטון בלע״ז עִרְבְּבָם נָטַל סְגָנִיּוֹת שֶׁלָּהֶם. וְשָׁנִינוּ בְּפִרְקֵי רַ׳ אֱלִיעֶזֶר בְּנוֹ שֶׁל רַ׳ יוֹסֵי הַגְּלִילִי כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מְהוּמָה הַרְעָשַׁת קוֹל הוּא וְזֶה אָב לְכֻלָּן וַיַּרְעֵם ה׳ בְּקוֹל גָּדוֹל וְגוֹ׳ עַל פְּלִשְׁתִּים וַיְהוּמֵם:

(כה) וַיָּסַר אֶת אֹפַן מַרְכְּבֹתָיו וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדֻת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלְחָם לָהֶם בְּמִצְרָיִם:

כה וְאַעְדִּי, יָת גִּלְגְּלֵי רְתִכֵּיהוֹן, וּמְדַבְּרִין לְהוֹן, בִּתְקוּף; וַאֲמַרוּ מִצְרָאֵי, נְעָרוֹק מִן קֳדָם יִשְׂרָאֵל אֲרֵי דָא הִיא גְּבוּרְתָא דֵּיָיָ, דַּעֲבַד לְהוֹן קְרָבִין בְּמִצְרָיִם.

רש״י ◂ וַיָּסַר אֵת אוֹפַן מַרְכְּבוֹתָיו: מִכֹּחַ הָאֵשׁ נִשְׂרְפוּ הַגַּלְגַּלִּים וְהַמֶּרְכָּבוֹת נִגְרָרוֹת וְהַיּוֹשְׁבִים בָּהֶם נָעִים וְאֵבְרֵיהֶן מִתְפָּרְקִין: וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדוּת: בְּהַנְהָגָה שֶׁהִיא כְּבֵדָה וְקָשָׁה לָהֶם בְּמִדָּה שֶׁמְּדַדוּ וַיַּכְבֵּד לִבוֹ הוּא וַעֲבָדָיו אַף כָּאן וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדוּת: נִלְחָם לָהֶם בְּמִצְרָיִם: בַּמִּצְרִיִּים. דָּ״א בְּמִצְרַיִם. בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. שֶׁכְּשֵׁם שֶׁאֵלּוּ לוֹקִים עַל הַיָּם כָּךְ לוֹקִים אוֹתָם שֶׁנִּשְׁאֲרוּ בְּמִצְרַיִם: